

ECONOMICUS

İKTİSAT SORU BANKASI

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

MAKRO İKTİSAT ve PARA-BANKA-KREDİ

Cilt
2

DİLEK ERDOĞAN KURUMLU

 PEGEM AKADEMİ

DİLEK ERDOĞAN KURUMLU

ECONOMICUS TAMAMI ÇÖZÜMLÜ SORU BANKASI (CİLT 2)

ISBN 978-625-6810-48-8

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevdir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

14. Baskı: Ekim 2023, Ankara

Proje-Yayın: Sami Terzi

Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

SUNU

Değerli uzman, denetmen ve müfettiş adaylarımız,

Soru bankamız Cilt 1 ve Cilt 2 olarak KPSS ve kurum sınavlarına yönelik tüm iktisat konularını kapsamaktadır. Yayınımız, her yıl gelen kurum ve KPSS soruları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Konu anlatımlı kitaplarımızdaki video eğitimleriyle konular uygun sıralamada ilerlemekte ve konu sorularının arkasından karma sorular gelmektedir. Ayrıca tüm kitaplarımızın sonlarında sınavlara girmeden önce mutlaka bakılması gereken "ÖNEMLİ NOTLAR" yer almaktadır.

Bir konuya başlarken çözeceğiniz ilk testler temel düzeyde olacak, aynı konunun test sayısı arttıkça sorular zorlaşacaktır. Burada amaç önce KPSS ve kurum soru örneklerinden çözmeniz ve sonrasında da bu sorulardan türettiğimiz zor soruları da görmenizdir. Son dönemlerde gelen soru kalıpları basit sorular olduğu kadar zor sorular olduğunu da göstermektedir. Soruları doğru da yanlış da yaparsanız çözümleri okumadan geçmeyiniz. Soru ezberlemek doğru değil, nedenleri ya da yanlışları sorgulamak önemlidir.

Biliyorsunuz ki zor yollar sabırla aşılar. Güzel olan hiçbir şeye kolay ulaşılmaz. Eğitim hayatınızın artık son noktasında yaşamınıza yön verecek sınavların sonundasınız. İnanın, pes etmeyin ve hakettiğiniz en güzel kurumlara yerleşin. Sizin için en büyük dileğim en iyi mevkilere kendi emeklerinizle gelmenizdir. Hepinize canı gönülden başarılar dilerim.

Dilek ERDOĞAN KURUMLU

Kitabın baskı tarihinden sonra gerçekleşen değişikliklere aşağıda yer alan kodu okutarak ulaşabilirsiniz.

Kitaba ilişkin sorularınızı pegem@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da 0538 594 92 40 numarasına WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Sorunuz en kısa sürede yayın ekibimiz tarafından cevaplandırılacaktır.

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

MAKRO İKTİSAT

Makro İktisada Giriş	3
Basit Keynesyen Model ve Milli Geliri Belirleyen Faktörler	39
Denge Milli Gelir Düzeyinin Belirlenmesi ve Çarpan Analizi.....	82
Paranın Makro Ekonomideki Rolü	119
Paranın Makro Ekonomideki Rolü ve Para Politikasının Etkinliği	138
Parasal Aktarım Mekanizmaları	176
IS-LM Analizi	203
Toplam Talep - Toplam Arz Analizi.....	235
Açık Ekonomi (IS-LM-BP Analizi)	269
Enflasyon ve İşsizlik.....	310
Bütçe Açıkları ve Bütçe Politikası	350
Makro İktisat Karma Sorular	355

BÖLÜM 2

PARA-BANKA-KREDİ

Para Ekonomisine Giriş	489
Kaydi Para Yaratma Süreci ve Para Arzının Belirlenmesi	501
Merkez Bankası	533
Para Politikası Amaçları ve Araçları	547
Döviz Kurunun Belirlenmesine Yönelik Yaklaşımlar	560
Para Politikasının Yürütülmesinde Hedeflerin Kullanımı.....	566
Finansal Ekonomi	582
Para-Banka-Kredi Karma Sorular.....	631
Önemli Notlar	695
Kaynakça	737

MAKRO İKTİSAT
SORU VE ÇÖZÜMLERİ

Makro İktisada Giriş - 1

1. 1936'da yayınlanan "Para, Faiz ve İstihdamın Genel Teorisi" adlı eseriyle makro iktisadı bir bilim dalı hâline getiren iktisatçı aşağıdakilerden hangisidir?
 - A) J. M. Keynes
 - B) A. Smith
 - C) D. Ricardo
 - D) M. Friedman
 - E) J. S. Mill
2. Aşağıdakilerden hangisi Keynesyen yaklaşımda geçerli olan düşüncelerden biri değildir?
 - A) Talep yanlıdır.
 - B) İstihdamı belirleyen, ücret ve fiyatlardır.
 - C) Ücret ve fiyatlar rijittir.
 - D) Eksik istihdam vardır.
 - E) Devlet müdahalesi şarttır.
3. Aşağıdakilerden hangisi klasik yaklaşımda geçerli olan varsayımlardan biridir?
 - A) Tüketim ve tasarruf harcanabilir gelir tarafından belirlenir.
 - B) Tarafsız maliye savunulur.
 - C) Para nötr değildir.
 - D) Her talep kendi arzını yaratır.
 - E) Dikotomi varsayımı geçersizdir.
4. Aşağıdakilerden hangisi talep yanlı okullardan biri değildir?
 - A) Alman Tarihçi Okulu
 - B) Post Keynesyenler
 - C) Ortodoks Keynesçilik
 - D) Yeni Keynesyenler
 - E) Monetaristler
5. Aşağıdakilerden hangisi monetarist yaklaşıma ait düşüncelerden biri değildir?
 - A) Sıkı para politikası enflasyonla mücadelede esastır.
 - B) Sabit parasal artış kuralı geçerlidir.
 - C) Enflasyon her zaman her yerde parasal bir olgudur.
 - D) Emek arzı beklenen reel ücretin artan fonksiyonudur.
 - E) Ekonomiye müdahalede bulunulması istikrar açısından zorunludur.
6. Aşağıdakilerden hangisi makro ekonomik amaçlardan biridir?
 - A) Kaynak dağılımı
 - B) Arz
 - C) Fiyat
 - D) Fiyat istikrarı
 - E) Tüketici dengesi

Makro İktisada Giriş - 1

7. Bir ekonomide ülke vatandaşları tarafından üretilen tüm nihai mal ve hizmetlerin parasal değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH)
- B) Gayri safi millî hasıla (GSMH)
- C) Safi millî hasıla (SMH)
- D) Millî hasıla (MH)
- E) Kişisel gelir (KG)

8. GSMH ile GSYİH arasındaki fark aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Net dış krediler
- B) Net dış sermaye girişi
- C) Net dış faktör gelirleri
- D) Net turizm geliri
- E) Net dış doğrudan yatırımlar

9. Aşağıdakilerden hangisi gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH) tanımı içinde **yer almaz**?

- A) Yabancıların ülkede yaptığı yatırım harcamaları
- B) Kamu kesiminin yaptığı alt yapı harcamaları
- C) Özel kesimin yaptığı yatırım harcamaları
- D) İşçilerimizin yurt dışından gönderdiği döviz gelirleri
- E) Yabancı bir müteahhitin yurt içinde yaptığı yatırım harcaması

10. Net dış alem faktör gelirlerinin negatif olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi gerçekleşir?

- A) $GSMH > GSYİH$
- B) $GSMH = GSYİH$
- C) $GSMH \geq GSYİH$
- D) $GSMH \leq GSYİH$
- E) $GSMH < GSYİH$

11. Yabancıların yurt içi kazançları, ülke vatandaşlarının yurt dışı kazançlarından küçükse aşağıdakilerden hangisi gerçekleşir?

- A) Net dış alem faktör gelirleri pozitif ve $GSMH > GSYİH$
- B) Net dış alem faktör gelirleri negatif ve $GSMH < GSYİH$
- C) Net dış alem faktör gelirleri sıfırdır ve $GSMH = GSYİH$
- D) Net dış alem faktör gelirleri önce pozitif, sonra birdir ve $GSMH \geq GSYİH$
- E) Net dış alem faktör gelirleri önce negatif, sonra sıfırdır ve $GSMH \leq GSYİH$

12. Tam istihdam düzeyindeki üretimi ifade eden ve ülkedeki enflasyonist ve deflasyonist açığın belirlenmesinde kullanılan gelir düzeyi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fiili gelir düzeyi
- B) Cari gelir düzeyi
- C) Potansiyel gelir düzeyi
- D) Tam gelir düzeyi
- E) Eksik gelir düzeyi

13. "GSYİH Açığı" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Potansiyel çıktı + Fiili çıktı
- B) Potansiyel çıktı – Cari çıktı
- C) Cari çıktı – Potansiyel çıktı
- D) Potansiyel çıktı × Cari çıktı
- E) Fiili çıktı – Potansiyel çıktı

14. Herhangi bir dönemde üretilen toplam çıktının temel alınan bir yılın fiyatlarıyla ölçülmesini sağlayan ve iktisadi büyümeyle ilgili verimli gösterge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nominal GSYİH
- B) Parasal GSYİH
- C) Reel GSYİH
- D) Nakdi GSYİH
- E) Cari GSYİH

15. Nominal milli gelir kavramı için aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) Enflasyon oranının düşülmediği, cari fiyatlarla hesaplanan gelirdir.
- B) Enflasyon oranının düştüğü, cari fiyatlarla hesaplanan gelirdir.
- C) Enflasyon oranının düştüğü, sabit fiyatlarla hesaplanan gelirdir.
- D) Enflasyon oranının düşülmediği, sabit fiyatlarla hesaplanan gelirdir.
- E) Enflasyon oranının etkilemediği, sabit fiyatlarla hesaplanan gelirdir.

16. 2012 fiyatlar genel düzeyi, 2011 yılındaki fiyatlar genel düzeyinden daha yüksek ise aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) 2012 yılında nominal gelirdeki artış hızı, aynı yıldaki reel gelirdeki artış hızından daha yüksektir.
- B) 2011 yılında nominal gelirdeki artış hızı, aynı yıldaki reel gelirdeki artış hızından daha yüksektir.
- C) 2012 yılında reel gelir, 2011 yılındaki reel gelirden daha yüksektir.
- D) 2012 yılında reel gelir, 2011 yılındaki reel gelire eşittir.
- E) 2011 yılında reel gelir, 2012 yılındaki nominal gelire eşittir.

Makro İktisada Giriş - 1

17. Bir ülkede yıllık enflasyon oranının gerçeğe en yakın saptanmasını sağlayan endeks aşağıdakilerden hangisidir?

- A) GSYİH deflatörü
- B) ÜFE
- C) TÜFE
- D) Çekirdek enflasyon
- E) TEFE

18. GSMH zımni deflatörü aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $(\text{Nominal GSMH} + \text{Reel GSMH}) \cdot 100$
- B) $(\text{Nominal GSMH} \times \text{Reel GSMH}) \cdot 100$
- C) $(\text{Nominal GSMH} - \text{Reel GSMH}) + 100$
- D) $(\text{Nominal GSMH} / \text{Reel GSMH}) \cdot 100$
- E) $(\text{Nominal GSMH} / \text{Reel GSMH}) + 100$

19. GSYİH deflatörünün hesaplanmasında kullanılan endeks aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabit sepete dayalı endeks
- B) Laspeyres fiyat endeksi
- C) Paasche fiyat endeksi
- D) Sıfır orana dayalı endeks
- E) Tüketici fiyatları endeksi

20. Tüketici fiyatları endeksi için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Belirli bir dönemde ithal mallar dahil tüketicilerin satın aldıkları mal ve hizmet fiyatları göz önüne alınarak bulunan değerdir.
- B) Ağırlık olarak her bir mal için baz yılında yapılan harcama esas alınır.
- C) Temel yıl için saptanan mal sepeti esas alınarak her yıl fiyat değişmelerinin bu sepet üzerinden izlenmesi esasına dayanır.
- D) Tüketici fiyatları endeksi hesaplanırken Laspeyres fiyat endeksi kullanılır.
- E) Ekonomide üretilen tüm mal ve hizmetler göz önüne alınırken sabit sepete dayalı olarak hesaplamalar yapılır.

Makro İktisada Giriş - 1

1. Klasik iktisatçılar iktisadi bilim hâline getirenlerdir ve öncüsü **A. Smith**'tir. "1776 **Ulusların Zenginliği**". Mikro temelli analizler "Laissez Faire Laissez Passe" **Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler (görünmez el)** düşüncesi piyasaların müdahale olmadan kendi kendine dengeye geleceğini savunur. Fakat **1929**'da başlayan ve yıllarca süren **Büyük Buhran**, klasik liberal görüşe büyük bir darbe vurmuş, **Keynesyen devrimi** ortaya çıkaran önemli bir olgu olmuştur. **1936**'da yazılan "**Para, Faiz ve İstihdamın Genel Teorisi**" adlı **J. M. Keynes'e** ait eser, **makro ekonomiyi bir bilim dalı hâline getirir**. İlk etkilerin II. Dünya Savaşı sonrası görüldüğü 1950'lerden 1970'li yıllara kadar süren bu dönem **Keynes'in altın çağıdır**. **Klasiklerde** fiyat ve ikame etkisine dayalı **mikro** bakış, yerini **Keynes'in** gelir etkisine dayalı **makro** bakışa bırakır.

Cevap A

2. Keynesyen Yaklaşım

- ✓ **Eksik istihdam**, eksik rekabet geçerlidir.
- ✓ Ücret ve fiyatlar **esnek değildir**. (yapışkan-rijittir.)
- ✓ **Devlet müdahalesi şarttır**.
- ✓ Üretim ve istihdamı belirleyen **toplam taleptir**. Say Kanunu geçersizdir.
- ✓ Keynesyenler **talep yanlıdır**.
- ✓ **Maliye politikası** etkilidir. Genişletici maliye politikası savunulur.
- ✓ **Para nötr değildir**. (Yansız değildir.) Parasal büyüklüklerdeki artışlar faizleri düşürür, yatırımlar, üretim ve gelir artar. **Para arzındaki artışlar faiz aracılığıyla reel üretimi etkiler**.
- ✓ **(I ≠ S)** Tüketim ve tasarruf **harcanabilir gelir** tarafından belirlenir, yatırımlar ise faiz ve sermayenin marjinal verimliliğinden etkilenir.
- ✓ Para arzının para talebine eşit olduğu yerde **nominal faiz oranı** geçerlidir.
- ✓ **Marjinal yaklaşım** esastır.
- ✓ Emek talebi **reel ücrete**, emek arzı **nominal ücrete** bağlıdır.

Dolayısıyla Keynes'te **istihdamı belirleyen; ücret ve fiyatlar değil, toplam taleptir**.

Cevap B

3. Klasik Yaklaşım

- ✓ **Tam istihdam**, tam rekabet geçerlidir.
- ✓ Ücret ve fiyatlar **tam esnek**dir.
- ✓ **Devlet müdahalesi gereksizdir**.
- ✓ İstihdam düzeyini **ücret ve fiyatlar** belirler. "Her arz kendi talebini yaratır." (**Say Kanunu - Mahreçler - Pazar Kanunu**)
- ✓ **Klasikler arz yanlıdır**.
- ✓ **Para politikası** geçerlidir.
- ✓ **Tarafsız maliye** savunulur.
- ✓ **Para nötrdür** (yansız-peçe-tül). **Miktar kuramı** geçerlidir. **Para sadece fiyatlar genel düzeyini etkiler**. Reel ve parasal büyüme arasında ilişki söz konusu değildir (**Dikotomi varsayımı**).
- ✓ Yatırımlar her zaman tasarruflara eşittir. **(I = S)** Denge faiz oranı burada belirlenir. **Reel faiz oranı** geçerlidir.
- ✓ **Emek değer teorisine** dayanır.
- ✓ Emek talebi ve arzı **reel ücrete** bağlıdır.

Cevap B

4.

TALEP VE ARZ YANLI İKTİSADİ GELENEKLER

Talep Yanlı Olanlar	Arz Yanlı Olanlar
✓ Ortodoks Keynesçilik (Neo Klasik, Keynesci Sentez)	✓ Klasikler
✓ Post Keynesyenler	✓ Yeni Klasikler
✓ Yeni Keynesyenler	✓ Reel Konjonktür Yaklaşımı
✓ Alman Tarihçi Okulu	✓ Avusturya Okulu
✓ Marksist İktisat	✓ Neo Klasikler
	✓ Monetaristler

Cevap E

5. Monetarist (Parasalıcı) Yaklaşım

- ✓ 1960'lı yıllarda dikkat çeken parasalci yaklaşımın öncüsü M. Friedman'dır.
- ✓ Para arzının önemine dikkat çeken bir yaklaşımdır.
- ✓ Ekonomideki istikrarsızlıkların nedeni para arzındaki düzensiz dalgalanmalardır. Bunlara göre Keynesyen politikalar kısa dönemde gelirden artış sağlayabilir fakat uzun dönemde mutlaka fiyatları arttırır (enflasyon).
- ✓ Sürekli gelir hipotezi geçerlidir.
- ✓ Doğal işsizlik oranı vurgulanır.
- ✓ Emek arzı beklenen reel ücretin artan fonksiyonudur.
- ✓ Borçlanma özel sektörden olursa faizler artar, "dışlama etkisi" oluşur.
- ✓ Enflasyon her zaman her yerde parasal bir olgudur.
- ✓ Sıkı para politikası enflasyonla mücadelede esastır.
- ✓ Para arzı artışı büyüme ve enflasyona göre sağlanmalıdır (Sabit parasal artış).
- ✓ Monetaristlere göre büyük buhranın nedeni de yanlış daraltıcı para politikalarıdır.
- ✓ Ekonomide sabit parasal artış kuralını vurgulayan monetaristler, kâr beklentisiyle yatırımlarını artıran firmaların yarattığı gelir artışı durumunda herhangi bir müdahalede bulunulmaması gerektiğini düşünürler.

Dolayısıyla monetaristlerde ekonomiye müdahalede bulunulması istikrar açısından zorunlu değildir.

Cevap E

6.

Makro Ekonomik Amaçlar	Makro Ekonomik Araçlar
✓ Fiyat istikrarı	✓ Para politikası
✓ Tam istihdam	✓ Maliye politikası
✓ Dengeli büyüme	✓ Gelirler politikası
✓ Gelir dağılımında adalet	
✓ Ödemeler bilançosunda denge	

Cevap D

7. **GSYİH:** Belli bir dönemde genellikle bir yıl içinde, ülke sınırları içerisinde üretilen tüm nihai mal ve hizmetlerin parasal (nominal - nakdi - cari) değeridir. (A seçeneği)

GSMH: Belli bir dönemde ülke vatandaşları tarafından üretilen tüm nihai mal ve hizmetlerin piyasa (parasal) değeridir.

GSMH - Amortismanlar = SMH'dir. (C seçeneği)

SMH - Dolaylı vergiler = MH'dir. (D seçeneği)

MH - Dolaylı vergiler - Sosyal kesenekler - Kurumlar vergisi - Şirketlerin dağıtılmayan kârları + Kamu borçlanma faizleri + Sübvansiyonlar + Transfer harcamaları = Kişisel Gelirdir (E seçeneği).

Cevap B

8. **GSMH = GSYİH + Dış Alem Net Faktör Gelirleri (NFG)**

GSMH - GSYİH = Net Dış Faktör Geliridir.

NFG = Dış alemden gelen faktör geliri - Dış aleme giden faktör geliri

Cevap C

Makro İktisada Giriş - 1

9. **Net Faktör Geliri:** Ülke vatandaşlarının diğer ülkelerden getirdikleri faktör gelirleri ile o ülkede faaliyette bulunan yabancı ülke vatandaşlarının ülkelerine götördükleri faktör gelirleri arasındaki farktır.

GSYİH tanımına, ülke vatandaşının diğer ülkelerde elde ettiği gelirler ile ülkelerine götördükleri faktör gelirleri **girmez**. **Örneğin;** sanatçıların, futbolcuların elde ettiği emek gelirleri, yabancı ülkelerdeki finans kurumlarından sağlanan faiz, sermaye gelirleri, ülke girişimcilerinin yabancı ülkede elde ettiği kâr gelirleri gibi...

Dolayısıyla **işçilerimizin yurt dışından gönderdiği döviz gelirleri** GSYİH tanımına girmez.

Cevap D

10. **GSMH = GSYİH + NFG**

$$\text{NFG} = \begin{matrix} \text{Dış alemden} \\ \text{gelen faktör} \\ \text{gelirleri} \end{matrix} - \begin{matrix} \text{Dış aleme} \\ \text{giden faktör} \\ \text{gelirleri} \end{matrix}$$

Gelen > Giden → NFG **pozitif**dir.
→ GSMH > GSYİH

Gelen < Giden → NFG **negatif**dir.
→ GSMH < GSYİH

Gelen = Giden → NFG **sıfırdır**.
→ GSMH = GSYİH

Cevap E

11. **NFG = Ülke vatandaşlarının yurt dışı kazançları - Yabancıların yurt içi kazançları**

Ülke vatandaşlarının yurt dışı kazançları, yabancıların yurt içi kazançlarından büyükse bu dış alemden gelenin dış aleme gidenden büyük olduğunu gösterir. Bu durumda **NFG pozitif**dir ve **GSMH > GSYİH**'dir.

Cevap A

12. **Potansiyel GSMH:** Bir ekonomideki tüm üretim faktörlerinin üretime koşulduğu, tam istihdam düzeyindeki üretimi ifade eder.

Enflasyonist ve deflasyonist açığın belirlenmesinde kullanılan gelir düzeyi potansiyel GSMH'dir.

Cari GSMH < Potansiyel GSMH ise

Deflasyonist Açık

Cari GSMH > Potansiyel GSMH ise

Enflasyonist Açık

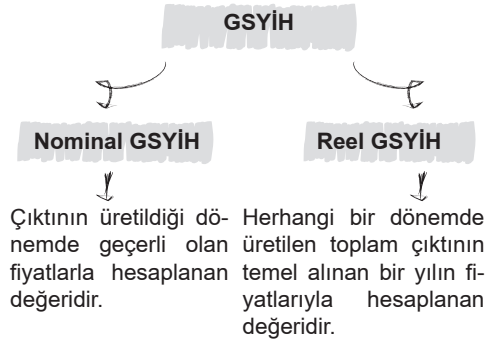
Cevap C

13. **GSYİH Açığı;** Potansiyel GSYİH ile Cari (Fili) GSYİH arasındaki farktır.

GSYİH Açığı = Potansiyel çıktı - Cari çıktı

Cevap B

- 14.

İktisadi büyümeyle ilgili verimli olan gösterge **Reel GSYİH**'dir.

Cevap C

15. **Nominal millî gelir**, enflasyon oranının düşülmediği cari fiyatlarla hesaplanan millî gelirdir.

Reel millî gelir, enflasyondan arındırılmış sabit fiyatlarla hesaplanan millî gelirdir.

Nominal millî gelir, ülkedeki büyüme ya da refah düzeyindeki artışı saptayabilmek için **sağlıklı bir ölçü değildir**. Çünkü gelirdeki yıllık artışın bir kısmı üretilen mal ve hizmet miktarındaki artıştan kaynaklandığı gibi bir kısmı da enflasyondan yani fiyatlardaki yıllık artıştan kaynaklanır.

Cevap A

16. **2012 yılında nominal gelirdeki artış hızı aynı yıldaki reel gelir artış hızından daha yüksek ise 2012 yılında fiyatlar genel düzeyi bir önceki yıla göre artmış demektir.**

Tam tersi, 2012 yılında nominal gelirdeki artış hızı, aynı yıldaki reel gelir artış hızından daha **düşük** ise 2012 yılında, **fiyatlar genel düzeyi** bir önceki yıla göre **gerilemiş** demektir. Çünkü **Fiyat endeksi = Nominal GSYİH / Reel GSYİH · 100'dür.**

Cevap A

17. Ülkemizde **2005 yılından itibaren** Toptan Eşya Fiyatları Endeksi (TEFE) **terk edilmiş**, AB'ye uyum süreci çerçevesinde, maliyet enflasyonunun tam bir göstergesi olan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) hesaplanmaya başlanmıştır (**B ve E seçeneği**).

Çekirdek enflasyon: Bazı mal grupları ile fiyat değişmelerine yol açan birtakım unsurların tüketici fiyat endeksi (TÜFE) kapsamında izlenen sepetten çıkarılmasıyla ulaşılan, daha **dar kapsamlı** enflasyondur. Enflasyon seyrini gösterme gücü yüksek olan bu enflasyon, **enflasyon hedeflemesinde önemlidir**. Ülkemizde «**Özel İmalat Sanayi Fiyat Endeksi**» çekirdek enflasyon olarak adlandırılır (**D seçeneği**).

Bir ülkede enflasyon oranının gerçeğe en yakın saptanmasını sağlayan endeks, **GSYİH deflatörüdür**. Nominal ve reel GSYİH'den hareketle elde edilen yıllık enflasyon oranı, **GSYİH deflatörü** ile ifade edilir.

Cevap A

18. **GSMH zımnî deflatörü:** Nominal rakamların reel rakamlara dönüştürülmesini sağlayan özel bir fiyat endeksidir.

$$\text{GSMH zımnî deflatörü} = \frac{\text{Nominal GSMH}}{\text{Reel GSMH}} \cdot 100$$

Cevap D

- 19.

→ **Laspeyres**

Sabit mal sepetine dayanır.

$$\text{TÜFE}_{2003} = \frac{\left(P_x^{2012} \cdot Q_x^{2003} \right) + \left(P_y^{2012} \cdot Q_y^{2003} \right)}{\left(P_x^{2003} \cdot Q_x^{2003} \right) + \left(P_y^{2003} \cdot Q_y^{2003} \right)} \cdot 100$$

Temel Yıldaki Mal Sepetinin Cari Yıldaki Değeri

$$\text{TÜFE} = \frac{\text{Belirli Bir Mal Sepetinin Temel Yıldaki Değeri}}{\text{Cari Yıldaki Mal Sepetinin Cari Yıldaki Değeri}} \cdot 100$$

→ **Paasche**

Değişken mal sepetine dayanır.

$$\text{GSYİH deflatörü} = \frac{\left(P_x^{2012} \cdot Q_x^{2003} \right) + \left(P_y^{2012} \cdot Q_y^{2012} \right)}{\left(P_x^{2003} \cdot Q_x^{2012} \right) + \left(P_y^{2003} \cdot Q_y^{2012} \right)} \cdot 100$$

$$\text{GSYİH deflatörü} = \frac{\text{Cari Yıldaki Mal Sepetinin Cari Yıldaki Değeri}}{\text{Cari Yıldaki Mal Sepetinin Baz (Temel) Yıldaki Değeri}} \cdot 100$$

TÜİK tarafından tüketici ve üretici fiyatları endeksinin hesaplanmasında **son temel yıl 2003'tür.**

Cevap C

20. **TÜFE:** Belirli bir dönemde ithal mallar dahil tüketicilerin satın aldıkları mal ve hizmet fiyatları göz önüne alınarak bulunan değerdir (**A seçeneği**).

TÜFE hesaplanırken Laspeyres fiyat endeksi kullanılır (**D seçeneği**). Temel yıl için saptanan mal sepeti esas alınarak her yıl fiyat değişmelerinin bu sepet üzerinden izlenmesi esasına dayanır (**C seçeneği**). Ağırlık olarak her bir mal için baz yılında yapılan harcama esas alınır (**B seçeneği**).

TÜFE'de tüketicinin bütçesine göre ağırlık katsayısı farklı verilen mal sepeti esas alınıp sepetteki mal sepeti yıllarla birlikte değiştirilmeden her yıl bu mallar için ne kadar ödeme yapıldığı tespit edilir. **Üretilen tüm mal ve hizmetleri TÜFE değil, deflatör dikkate alır.**

Cevap E

Makro İktisada Giriş - 2

1. **GSYİH deflatörü ile TÜFE'nin hesaplanmasına yönelik farklardan biri aşağıdakilerden hangisidir?**
 - A) Mal ve hizmet sepetindeki mal sayısında farklılık olmadan TÜFE, sadece tüketicilerin satın aldıklarını, deflatör ise üretilen tüm mal ve hizmetleri dikkate alır.
 - B) TÜFE'de mal sepetinde tüketicinin satın aldığı tüm malların yanında ithal mallar da dahildir fakat GSYİH deflatöründe sadece ülkede üretilen mallar göz önüne alınır.
 - C) TÜFE'de sepetteki mal bileşimi değişmekte, deflatörde yıllarla birlikte bu mal sepeti değiştirilmemektedir.
 - D) Sabit sepete dayalı endeks TÜFE'dir, değişken olmanın yanında sabit sepete de dayalı olan GSYİH deflatörüdür.
 - E) Paasche fiyat endeksi kullanılarak hesaplanan TÜFE, Laspeyres fiyat endeksi kullanılarak hesaplanan GSYİH deflatörüdür.
2. **Bir ülkede TÜFE'deki yıllık artış, aynı yıldaki GSYİH deflatöründen daha yüksek çıkıyorsa bunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**
 - A) Tüketim harcamalarının kamu ve yatırım harcamalarından daha az olması
 - B) İthal edilen malların fiyatlarının artması
 - C) Ülkede yüksek oranlı bir revalüasyonun yapılması
 - D) Ülkenin tüm harcama kalemlerinde hızla artış olması
 - E) Ekonominin durgunluk içine girmesi
3. **GSMH hesaplanırken nihai malların piyasa değeri ya da katma değerlerin toplamı dikkate alınır.**

Buna göre aşağıdakilerden hangisi GSMH hesaplanırken dahil edilmeyen faktörlerden biri değildir?

 - A) Ara mallar
 - B) Tamamlanmış mallar
 - C) İkinci el satışlar
 - D) Finansal işlemler
 - E) Kayıt dışı ekonomi
4. **Aşağıdakilerden hangisi GSYİH'nin hesaplanma yöntemlerinden biri değildir?**
 - A) Katma değer yöntemi
 - B) Üretim yöntemi
 - C) Tasarruf yöntemi
 - D) Harcama yöntemi
 - E) Gelir yöntemi
5. **Aşağıdakilerden hangisi gelirler yöntemine göre hesaplanmış net millî hasılanın formülüdür?**
 - A) Ücret + Faiz + Rant + Kâr
 - B) Ücret + Faiz + Rant + Kâr + Amortisman + Dolaylı Vergiler
 - C) Ücret + Faiz + Rant + Kâr + Amortisman + Dolaysız Vergiler
 - D) Ücret + Faiz + Rant + Kâr + Dolaylı Vergiler + Net Turizm Gelirleri
 - E) Ücret + Faiz + Rant + Kâr + Dolaylı Vergiler

Makro İktisada Giriş - 2

6. Millî gelir hesaplarında karşılaşılan çifte sayım sorununu ortadan kaldırmak ve bir malın ara mal ya da nihai mal olduğunun saptanmasındaki güçlüklerin aşılması için GSYİH hesaplarında aşağıdakilerden hangisi tercih edilmektedir?
- A) Katma değerlerin toplanması yöntemi
B) Harçların toplanması yöntemi
C) Gelirlerin toplanması yöntemi
D) Genel toplamdan harcamaların çıkarılması yöntemi
E) Genel toplamdan üretimlerin çıkarılması yöntemi
7. Aşağıdakilerden hangisinde yer alan değerler toplandığında millî gelir hesaplarında karşılaşılan çifte sayım sorunu ortaya çıkar?
- A) Buğday ve un üretiminin satış değerleri
B) Ekmek üretiminin satış değeri
C) Buğday üreticilerinin katma değeri
D) Otomobil lastiği sektöründe yaratılan katma değer
E) Un üretimi ve fırıncılık sektörlerinde yaratılan katma değerler
8. Aşağıdakilerden hangisi GSYİH'nin harcama yöntemiyle hesaplanmasında yer almaz?
- A) Tüketim
B) Yatırım
C) İhracat
D) İthalat
E) Faktör gelirleri
9. Bir ülkede GSYİH değerine ulaşabilmek için tüketim (C), stok yatırımlar (I), hükümet alımları (G) ve net ihracatın (NX) toplamına aşağıdakilerden hangisinin eklenmesi gerekir?
- A) Ham maddeler
B) Konut yatırımı
C) İthalat
D) Tasarruflar
E) Harcanabilir gelir
10. Ülkemizde 2000'li yıllarda GSYİH içinde ilk üç sırada yer alan harcama kalemleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Kamu harcamaları, yatırım harcamaları, tüketim harcamaları
B) Tüketim harcamaları, kamu harcamaları, yatırım harcamaları
C) Tüketim harcamaları, yatırım harcamaları, kamu harcamaları
D) Yatırım harcamaları, tüketim harcamaları, kamu harcamaları
E) Kamu harcamaları, tüketim harcamaları, yatırım harcamaları
11. Bir ülke içinde üretilen mal ve hizmetlerin üretiminden sağlanan gelirin ne kadarının kamu harcamalarını finanse etmek için kullanıldığını gösteren oran aşağıdakilerden hangisidir?
- A) GSYİH'nin kamu harcamalarına oranı
B) GSYİH'nin özel sektör harcamalarına oranı
C) Özel sektör yatırımlarının GSMH'ya oranı
D) Kamu harcamalarının GSYİH'ya oranı
E) Kamu harcamalarının GSMH'ya oranı